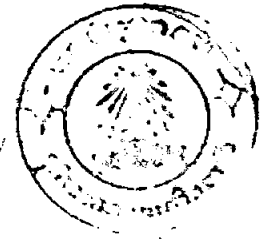

วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วยนักศึกษาทั้งชายและหญิงของวิทยาลัยครูอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษาปีที่ 2 ปรการศึกษา 2517 อายุระหว่าง 17 - 19 ปี มีระดับคะแนนเฉลี่ยจากภาคเรียนแรกถึงภาคเรียนที่ห้าตั้งแต่ 2.0 - 2.5 จำนวน 80 คน ชาย 40 คน หญิง 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอภิลิขิตจากภายใน - ภายนอก (Internal External control Scale) หรือที่เรียกว่า I - E Scale
2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมการคล้อยตาม

การคัดเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอภิลิขิตจากภายใน - ภายนอก ผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงจากแบบสอบถามของรอตเตอร์¹ (Rotter, 1966)

1

Julian B. Rotter, "Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Reinforcement." Psychological Monograph. 60(1966), 11-12.

1.1 ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามทั้งหมดมี 29 ข้อ ประกอบด้วย
 ข้อคำถามที่ผู้สร้างแบบสอบถาม² (Rotter, 1965) ได้เพิ่มเติมลงไปจำนวน 6 ข้อ
 เพื่อให้เกิดความคลุมเครือและไม่ให้ผู้รับการทดสอบทราบถึงจุดประสงค์ที่แท้จริงของแบบสอบ
 ภาษานี้ ส่วนที่เหลืออีกจำนวน 23 ข้อ เป็นข้อคำถามที่ใช้วัดความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตจากภายใน - ภายนอก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบมีตัวเลือก 2 ข้อ คือ ก และ ข
 คำตอบหนึ่งแสดงถึงความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตภายใน อีกคำตอบหนึ่งแสดงถึงความเชื่อในอัตลัษิต
 ภายนอก (ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ข.)

1.2 วิธีดำเนินการสอบ บอกผู้เข้ารับการทดสอบว่า ให้เลือกคำตอบใด
 คำตอบหนึ่งที่เป็นจริงหรือคิดว่าใกล้เคียงสำหรับตัวเองที่สุด ก่อนตอบปัญหาแต่ละข้อกรุณาคิด
 ให้รอบคอบ แต่ไม่ต้องคิดนาน แล้วเขียนเครื่องหมายกากบาททับตัวอักษรหน้าคำตอบที่เลือก
 และขอให้มั่นใจว่าได้ตอบครบทุกข้อเมื่อส่งแบบสอบถามคืน การตอบแบบสอบถามไม่มีการ
 จำกัดเวลา

1.3 เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยถือตามเกณฑ์ที่รอตเตอร์³
 (Rotter, 1966) ได้วางไว้ โดยถือเอาคำตอบที่แสดงถึงความเชื่อในอัตลัษิต
 จากภายนอกเป็นเกณฑ์ ข้อใดผู้ตอบเลือกคำตอบที่แสดงถึงความเชื่อในอัตลัษิตจากภายนอก
 จะได้ 1 คะแนน ข้อใดผู้ตอบเลือกคำตอบที่แสดงถึงความเชื่อในอัตลัษิตจากภายในจะได้
 0 คะแนน คะแนนที่ได้รับคิดจากข้อคำถามเพียง 23 ข้อ ที่วัดความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตจาก
 ภายใน - ภายนอก ดังกล่าวแล้วเท่านั้น

1.4 เหตุผลในการเลือกใช้แบบสอบถาม การเลือกใช้แบบสอบถามวัด
 ความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตจากภายใน - ภายนอกของรอตเตอร์นั้น ผู้วิจัยมีเหตุผลดังนี้

² Julian B. Rotter, op.cit., p.10.

³ Ibid., p. 8.

1.4.1 ข้อคำถามที่ประกอบกันขึ้นเป็นแบบสอบถามของ รอคเตอร์นี้เป็นการรวมเอาความคิดเห็นของบุคคลอย่างกว้างๆไว้หลายด้าน 4,5 เช่น ทางบ้านการเมือง การศึกษา ความเป็นผู้นำ เรื่องโชคหรือเคราะห์กรรม และการเป็นที่ยอมรับในสังคม นอกจากนี้ยังนำไปวัดความเชื่อในเรื่องอคติจิตจากภายใน-ภายนอกกับกลุ่มตัวอย่างทั้งในระดัเด็กและผู้ใหญ่⁶ ดังนั้นแบบสอบถามฉบับนี้จึงนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมในระดับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ยิ่งกว่าแบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอคติจิตจากภายใน - ภายนอกฉบับอื่นๆ⁷ ซึ่งใช้ได้ก็เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กเล็กหรือในกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่าระดับชั้นที่ 10 ลงไป

1.4.2 ความเชื่อถือใจของแบบสอบถาม

แฟรงกลิน⁸ (Franklin, 1962) ได้นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง จำนวน 1,000 คน ชาวชาติอเมริกัน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ 10, 11 และ 12 แล้วนำมาประเมินค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อถือใจโดยวิธีของคูเคอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Formular 21) พบว่า ค่าความเชื่อถือใจของแบบสอบถามเท่ากับ 0.69 รอคเตอร์⁹ (Rotter, 1966) -

⁴ Ibid., p.9

⁵ Jahm M. Schneider and Oscar A. Parsons, "Categories on the Locus of Control Scale and Cross Cultural Comparison in Denmark and the United States," Journal of Cross Cultural Psychology, 1(1970), 132-133.

⁶ Julian B. Rotter, op. cit., p.25.

⁷ Ibid., p.22.

⁸ R.D. Franklin, "Youth's Expectancies about Internal versus Internal Control of Reinforcement Related to N. Variables," Unpublished Doctoral Dissertation, Ohio State University, 1962.

⁹ Julian B. Rotter, op. cit., p.13.

ให้นำแบบสอบถามนี้ไปใช้กับนักศึกษาทั้งชายและหญิงที่มีความรู้ในวิชาจิตวิทยาขั้นพื้นฐานของมหาวิทยาลัยไอโอไอโอ จำนวน 100 คน แล้วนำมาประเมินค่าความเชื่อถือได้โดยใช้วิธีเดียวกับแฟรงกลิน พบว่ามีค่าเท่ากับ $.73^{10}$ รอคเตอร์ได้สรุปว่า ค่าความเชื่อถือได้ที่เขาและแฟรงกลินได้ทำการศึกษามีค่าสูงปานกลางสำหรับแบบสอบถามที่มีความยาวเพียง 23 ข้อ อนึ่ง ข้อคำถามที่ประกอบกันขึ้นของแบบสอบถามนี้รวมเอาความคิดเห็นในหลายๆสภาพการณ์ ไม่ได้วัดเฉพาะความคิดเห็นในสภาพการณ์ใดอันหนึ่งเท่านั้น จึงทำให้ค่าความเชื่อถือของแบบสอบถามที่นำมาได้โดยวิธีของรอคเตอร์ ริชาร์ดสันมีค่าไม่สูงนัก

1.4.3 ความแม่นยำในการวัดของแบบสอบถาม

การพิจารณาถึงความแม่นยำเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบสอบถาม แบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตจากภายใน - ภายในของรอคเตอร์สามารถแยกความแตกต่างที่รู้ลักษณะอยู่แล้วไว้ก็เพียงไร ในที่นี้เป็นข้อมูลที่แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความแม่นยำในการที่จะแยกลักษณะของชนชาติที่มีความเชื่อในอัตลัษิตต่างกันออกจากกันได้

ลักษณะของชนชาติที่มีความเชื่อในอัตลัษิตจากภายใน

กิลลิน¹¹ (Gilllin, 1955) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

สังคมอเมริกันว่าคนอเมริกันเป็นคนฉลาด มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก เน้นความเป็นเอกัตบุคคล และมีความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ ฮู¹² (Hsu, 1961)

¹⁰ Ibid., p. 10.

¹¹ J. Gillin, "National and Regional Cultural Values in the United States" Social Forces. 34(1955), 107-113.

¹²

F.L.K. Hsu, Psychological Anthropology : Approaches to Culture and Personality (Homewood, Illinois:Dorsey Press., 1961), pp.50-55.

ยังใ้ข้อขยายต่อไปอีกว่า เครื่องหมายที่แสดงถึงลักษณะของชาวอเมริกันใ้แก่ความเป็นอิสระ ไม่ชอบอยู่ในบังคับใคร และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งลักษณะของชาวอเมริกันนี้ เป็นลักษณะของผู้มีความเชื่อในอัตลัษิตจากภายในตามที่รอตเตอร์¹³ (Rotter, 1966) ใ้เสนอไว้

ลักษณะของชนชาติใ้มีความเชื่อในอัตลัษิตจากภายนอก

ในลักษณะใ้ตรงกันข้ามกับชาวอเมริกัน¹⁴ ชาวจีน เป็นผูใ้มีความเชื่อในโชคกลาง หรือเคราะห์กรรมมากกว่าชาวอเมริกัน ความเชื่อชนิดใ้ก็ใ้เป็นไปในทำนองเดียวกับชาวญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของ มินามิ¹⁵ (Mi nami, 1959) ในการวิเคราะห์ลักษณะชีวคของชาวญี่ปุ่นจากเนื้อหาเพลงใ้แต่งขึ้นหลังจากสงครามโลกจำนวน 61 เพลง พบว่า ลักษณะใ้เด่นชัดของชาวญี่ปุ่นใ้แก่ ความเชื่อในเรื่องเคราะห์กรรม โชคกลาง นอกจากนี้ คอคิลและดีวอส¹⁶ (Caudill & Devos, 1956) ใ้ได้อธิบายว่า ชาวญี่ปุ่นเป็นผู้ใ้มีความเชื่อในอัตลัษิตจากภายนอกมากกว่าความเชื่อในอัตลัษิตจากภายใน ทั้งนี้ เนื่องมาจากลักษณะโครงสร้างของสังคมญี่ปุ่น จะเห็นว่า คนส่วนใหญ่ ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีใ้ดั้งเดิม มีความอ่อนน้อม เชื่อฟังผูใ้ใหญ่ และมีลักษณะชอบคล้อยตาม เมื่อพิจารณาถึงสังคมไทย¹⁷ พบว่า คนไทยทั่วไปใ้มีลักษณะใ้เคร่งครัดต่อ

¹³Julian B. Rotter, op.cit., pp. 1 - 25.

¹⁴F.L.K. Hsu, loc. cit.

¹⁵H.A. Minami, Japanese Popular Culture(Rutland : Tuttle Press., 1959), pp.38-41.

¹⁶W. Caudill and O.Devos, "Achievement, Culture, and Personality" American Anthropologist, 58(1956), 1102-1126.

¹⁷วิรัช วิจิตร ไ้จิ, "สังคมไมตรีสัมพันธ์และการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา, 1(2513), 35-42.

ประเพณีเดิม ไม่เป็นอิสระแก่ตน เคารพยำเกรงอาวุโส และจากการสำรวจทั่วไปพบว่า¹⁸ คนไทยทั่วไปมีความเชื่อเพื่อผู้อื่น แต่ไม่มีความเชื่อมั่นในตัว เอง ต้องพึ่งผู้นำ ขอบคดล้อยตาม จะเห็นได้ว่า ทั้งคนจีน คนญี่ปุ่น และคนไทย มีลักษณะความเชื่อหรือความคิดเห็นต่างๆไปในทางเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อในอัตลัษิตจากภายนอก¹⁹

การนำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาความแม่นยำตรงเชิงโครงสร้าง

ทิน ยี่ เซ สกายฮัท และ ลอทซอฟ²⁰ (Tin-Yee-Hsieh, Skyhut and Lotsof) นำแบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตจากภายใน - ภายนอกของโรคเตอร์ไปศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตระหว่างชาวจีนฮ่องกง ชาวจีนที่เกิดในอเมริกา และพวกแองโกลอเมริกัน พบว่า เชื่อชาติกับความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ พวกแองโกลอเมริกันมีความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตจากภายในมากที่สุด ชาวจีนที่เกิดในอเมริกามีความเชื่อในอัตลัษิตระดับกลาง ส่วนชาวจีนฮ่องกงมีความเชื่อในอัตลัษิตสูงที่สุด

18

คณะนิสิตปริญญาโทสังคม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "บุคลิกภาพแบบไทยกับการพัฒนาประเทศ," ศูนย์ศึกษา, 9 (กันยายน-ตุลาคม, 2514), 8-19.

¹⁹ W. Caudill and G. Devos., loc.cit.,

²⁰ T. Tin Wee Hsieh, J. Skyhut and E.J. Lotsof, "Internal versus External Control and Ethnic Group Membership: Cross Cultural Comparison" Journal of Consulting and Clinical Psychology, 33(1969), 122-124.

แมกกินนี่ส์และคนอื่นๆ²¹ (McGinnies and Others, 1974) ให้นำแบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอคติชิตจากภายใน - ภายนอกของรอตเตอร์ไปใช้ศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่า 1,500 คน ใน 5 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สวีเดน และสหรัฐอเมริกา คะแนนที่ได้รับจากแบบสอบถามแยกพิจารณาตาม กลุ่มเพศและกลุ่มประเทศ ผลปรากฏว่า เพศหญิงมีความเชื่อในอคติชิตจากภายนอกมากกว่า เพศชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาคะแนนที่ได้รับในแต่ละประเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคะแนนจากแบบสอบถามสูงสุดซึ่งแสดงว่าเป็นผู้มีความเชื่อใน อคติชิตจากภายนอกมากที่สุดได้แก่ชาวสวีเดน ส่วนประเทศที่ได้รับคะแนนรองลงมาตาม ลำดับได้แก่ ชาวญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อเมริกัน และชาวนิวซีแลนด์ เป็นอันดับสุดท้าย ความแตกต่างของคะแนนที่ ได้รับ พบว่า ชาวสวีเดนและชาวญี่ปุ่นต่างจากกลุ่มตัวอย่างอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ในขณะที่เดียวกันที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวได้คะแนนไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จากการศึกษานี้ ถ้าพิจารณาเฉพาะชาวญี่ปุ่นและชาว อเมริกันจะเห็นว่า แบบสอบถามวัดความเชื่อในอคติชิตจากภายใน - ภายนอกฉบับนี้สามารถแยก ได้ว่าบุคคลบนชาติทั้งสองนี้มีความแตกต่างกันในเรื่องความเชื่อในอคติชิต โดยที่ชาวญี่ปุ่นจะมี ความเชื่อในอคติชิตจากภายนอก และชาวอเมริกันจะมีความเชื่อในอคติชิตจากภายใน

พาร์สัน และ ชไนเดอร์²² (Parsons and Schneider, 1974) ให้นำแบบสอบถามของรอตเตอร์ไปใช้อีกครั้งหนึ่งกับกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงใน 8 ประเทศ คือ ญี่ปุ่น อินเดียน ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี แคนาดา สหรัฐอเมริกาและอิสราเอล พบว่า

²¹Elliott McGinnies and Others, "Sex and Cultural Differences in Perceived Locus of Control Among Students in Five Countries," Journal of Consulting and Clinical Psychology, 42(1974), 451-455.

²²Oscar A. Parsons and John M. Schneider, "Locus of Control In University Students from Eastern and Western Societies," Journal of Consulting and Clinical Psychology, 42(1974), 456-461.

เพศหญิงมีความเชื่อในอัตลิติตจากภายนอกมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และเชื่อชาติมีอิทธิพลอย่างมากในการทำให้บุคคลมีความเชื่อในอัตลิติตต่างกันไป ชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อในอัตลิติตจากภายนอกมากกว่าชนชาติอื่น ๆ ส่วนชาวอินเดียนมีความเชื่อในอัตลิติตจากภายนอกน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มาจากประเทศฝรั่งเศส แคนาดา และญี่ปุ่นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างจากประเทศอเมริกา เยอรมัน อิตาลี และอิสราเอล พบว่าความเชื่อเรื่องอัตลิติตไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า เพศชายและเพศหญิงในเอเชียมีความแตกต่างกันมาก ในคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอัตลิติตจากภายใน-ภายนอก ส่วนในยุโรป เพศชายและหญิงมีความแตกต่างกันน้อยมาก ในคะแนนที่ได้ไว้ จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับที่ เมคกินนี่ส์และคณะ²³ (McGinnies and Others, 1974) ที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อในอัตลิติตจากภายนอกมากกว่าชาวอเมริกัน

ไรทซ์ และกรอฟ²⁴ (Reitz and Groff, 1972) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ ในเรื่องอัตลิติตจากภายใน-ภายนอก โดยนำแบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอัตลิติตจากภายใน-ภายนอก ของรอตเตอร์ไปใช้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นคนงานในสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และประเทศไทย พบว่า คนงานไทยมีลักษณะความเชื่อในอัตลิติตจากภายนอกมากกว่าคนงานอเมริกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนคนงานเม็กซิกันมีความเชื่อในลักษณะเป็นกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า เพศหญิงจะมีความเชื่อในอัตลิติตจากภายนอกมากกว่าเพศชาย และพบว่า ความเชื่อในเรื่องอัตลิติตระหว่างเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในคนงานไทยและคนงานอเมริกัน ส่วนคนงานเม็กซิกันเพศหญิงและชายมีความแตกต่างกันน้อยมาก

²³Elliott McGinnies and Others., loc.cit.

²⁴H.J. Reitz and G.K. Groff, "Comparison of Locus of Control Categories among American Mexican and Thai Workers " Perceeding of the 80th Annual Convention of the American Psychological Association. 1(1972), 263-264.

จากการนำแบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอัตถิวิติจากภายใน - ภายนอกของ
 รอคเตอร์ไปใช้ทดสอบในกลุ่มตัวอย่างต่างๆกันของทิน ยี่ เซ. สกายฮัท และลอสอฟ²⁵
 (Tin Yee Hsieh, Skyhut and Losof, 1969) แมคกินนี่ส์และคนอื่นๆ²⁶
 (McGinnies and Others, 1974) พาร์สันและชไนเคอร์²⁷ (Parson and
 Schneider, 1974) โรทซ์และกรอฟ²⁸ (Reitz and Groff, 1972)
 ดังกล่าวแล้ว เราอาจสรุปได้ว่า แบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอัตถิวิติจากภายใน -
 ภายนอกที่รอคเตอร์สร้างขึ้นนี้เป็นแบบสอบถามที่มีความแม่นยำเชิงโครงสร้าง สามารถ
 แบ่งแยกคุณลักษณะบุคคลชนชาติที่มีความเชื่อในอัตถิวิติจากภายใน และบุคคลชนชาติที่มี
 ความเชื่อในอัตถิวิติจากภายนอกได้จริง เช่น พบว่า ชาวจีน ชาวญี่ปุ่น และชาวไทย มี
 ความเชื่อในเรื่องอัตถิวิติแตกต่างไปจากชาวอเมริกัน โดยที่ชาวจีน ชาวญี่ปุ่น และชาว
 ไทยมีความเชื่อในอัตถิวิติจากภายนอก ส่วนชาวอเมริกันมีความเชื่อในอัตถิวิติจากภายใน

1.4.4 แบบสอบถามวัดความเชื่อในเรื่องอัตถิวิติจากภายใน - ภายนอก
 ของรอคเตอร์สามารถนำไปใช้สอบถามบุคคลในต่างวัฒนธรรมได้ ดังเช่น หลักฐานการนำ
 แบบสอบถามนี้ไปใช้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างประเทศที่มีวัฒนธรรมต่างๆกัน ดังกล่าวมาแล้วใน
 ข้อ 1.4.3

1.4.5 แบบสอบถามวัดความเชื่อในอัตถิวิติจากภายใน - ภายนอกของ
 รอคเตอร์นี้ง่ายแก่การตรวจให้คะแนนและการแปลผล เพราะเป็นปรนัย มีรายละเอียด
 ระบุแน่นอน

²⁵T. Tin Yee Hsieh, J. Skyhut and E.J. Lotsof., loc.cit.

²⁶Elliot McGinnies and Others., loc.cit.

²⁷Oscar A. Parson and John M. Schneider., loc.cit.

²⁸H.J. Reitz and G.H. Groff., loc.cit.

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความสัมพันธ์เพียงพอที่จะนำมาใช้
วัดลักษณะความเชื่อในเรื่องอัตถิวิสัยและสามารถที่จะนำมาใช้กับเด็กไทยได้อย่างเหมาะสม
ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อถือได้อีกครั้งหนึ่ง และหาค่าอำนาจการ
จำแนกของแต่ละข้อ เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงไว้ ซึ่งจะนำมาใช้วัด
กลุ่มตัวอย่างเพื่อจำแนกลักษณะออกเป็น 2 ด้าน คือ บุคคลที่มีความเชื่อในอัตถิวิสัยจากภายใน
และบุคคลที่มีความเชื่อในอัตถิวิสัยจากภายนอก

1.5 ความเชื่อถือได้อีกของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่แปลและเรียบเรียงจากต้นฉบับเดิมจำนวน 29 ข้อ ไป
ทดลองใช้กับนักศึกษาชายและหญิง ภาคสมทบ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 2
ปีการศึกษา 2517 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นระดับเดียวกับ
กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ตรวจให้คะแนน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแต่ละข้อซึ่งจะมีเพียง
23 ข้อ (ไม่รวมข้อสอบที่เพิ่มอีก 6 ข้อ) โดยใช้เทคนิค 27% และตารางของ จุง เทห์
ฟาน²⁹ (Chung - Teh - Fan) ปรากฏว่า ข้อสอบทั้งหมดมีค่าอำนาจจำแนกสูง
กว่า 0.2 ขึ้นไป จึงไม่ตัดข้อใดข้อหนึ่งออก และนำข้อสอบทั้ง 23 ข้อ มาหาค่าความเชื่อ
ถือได้โดยวิธีของ กูเบอร์ ริชาร์ดสัน³⁰ (Gubler Richardson Formula 21) ผลการ
ทดลองใช้แบบสอบถามและกรหาค่าความเชื่อถือได้อีกแสดงไว้ในตารางที่ 1

²⁹ Chung Teh Fan, Item Analysis Table. (New York : Princeton, 1952), pp. 1-32.

³⁰ George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychology. (New York : McGraw-Hill Book Co., 1966) p. 80.

ตารางที่ 1 ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อำนาจ
จำแนกของแต่ละขอและค่าความเชื่อถือได้ของแบบ
สอบถาม

ชนิดของสถิติ	ค่าสถิติ
จำนวนผู้เขาสอบ (N)	100
อำนาจจำแนกของแต่ละขอ (r)	.32 - .65
มัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$)	9.35
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)	3.91
ระดับความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม	0.67

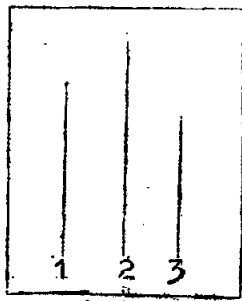
2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมการคล้อยตาม

แบบทดสอบนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยอาศัยแนวคิดของ แอสช³¹
(Asch, 1957) มาเป็นหลักในการสร้าง

2.1 ลักษณะของแบบทดสอบ แบบทดสอบทั้งหมดมีจำนวน 15 ข้อ
แต่ละข้อประกอบด้วยเส้นตรง เขียนลงไปบนกระดาษแข็งสีขาว 2 แผ่น กระดาษแข็ง
แรกจะมีเส้นตรง 3 เส้น ความยาวไม่เท่ากัน ส่วนอีกแผ่นหนึ่งจะมีเส้นตรงหนึ่งเส้นซึ่ง
มีความยาวเท่ากับเส้นใดเส้นหนึ่งใน 3 เส้น ในกระดาษแผ่นที่ 1 (ดังภาพประกอบ)

³¹Solomon E. Asch, Social Psychology (New Jersey : Prentice
Hall, 1957), pp.451-453.

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่าง ข้อสอบวัดพฤติกรรมการคลายความ

แผนที่ 1

แผนที่ 2

2.2 การทดลองใช้แบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบดังกล่าว 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ซึ่งเป็นนักศึกษารุ่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยใช้นักศึกษาดังกล่าวเปรียบเทียบความยาวและให้แต่ละคนตอบลงในกระดาษคำตอบ แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อที่นักศึกษาคอบทุกข้อทั้งหมดมาใช้เป็นแบบทดสอบ ในครั้งนี้เลือกมาเพียง 15 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบทั้ง 15 ข้อ นี้ไปทดลองอีกครั้งหนึ่งกับนักศึกษาระดับเดียวกับกลุ่มแรกจำนวน 30 คน ให้เปรียบเทียบความยาวและแต่ละคนตอบในกระดาษคำตอบ เช่นเดียวกัน ผลปรากฏว่าจากข้อสอบ 15 ข้อ ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้รับการทดลองสามารถตอบได้ถูกต้องมีจำนวนทั้งสิ้น 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 3 4 5 8 9 11 12 และข้อ 15 ส่วนที่เหลืออีกจำนวน 6 ข้อ คือ 1 6 7 10 13 และ 14 มีผู้ตอบคำถามผิดข้อละ 1 คำตอบ จำนวนผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อดังกล่าวนี้คิดเป็นร้อยละ 96.67 แสดงว่าแบบทดสอบนี้ถ้านำมาใช้อีกครั้งหนึ่งสาเหตุของการตอบผิดไม่ได้เกิดจากการประมาณ และเปรียบเทียบผิดของผู้รับการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายมา 200 คน เป็นชาย 100 คน หญิง 100 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่วางไว้คือ เป็นนักศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ปีที่ 2 อายุระหว่าง 17-19 ปี มีระดับคะแนนเฉลี่ยจากภาคเรียนแรกถึงภาคเรียนที่ห้าตั้งแต่ 2.0 -2.5 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบแบบทดสอบวัดความเชื่อในเรื่องอัตถิภาสจากภายใน-ภายนอก ของรอตเตอร์ แล้วคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้รับคะแนนจากแบบทดสอบสูงจำนวน 20 % ของผู้เข้าสอบทั้งหมดเมื่อแยกตามเพศ จัดเป็นกลุ่มที่มีความเชื่อในอัตถิภาสจากภายนอก และผู้ที่ได้รับคะแนนจากแบบสอบถามต่ำจำนวน 20 % ของผู้เข้าสอบทั้งหมดเมื่อแยกตามเพศ จัดเป็นกลุ่มที่มีความเชื่อในอัตถิภาสจากภายใน ดังนั้น เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งคัดเลือกมาเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 80 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชาย-หญิง ซึ่งมีความเชื่อในอัตถิภาสจากภายนอกกลุ่มละ 20 คน และนักศึกษาชายหญิงซึ่งมีความเชื่อในอัตถิภาสจากภายในกลุ่มละ 20 คน

1.2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกได้ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน แต่ละกลุ่มประกอบไปด้วย ผู้มีความเชื่อในอัตถิภาสจากภายในเป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน และผู้มีความเชื่อในอัตถิภาสจากภายนอกเป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน

2. การจัดสภาพการทดสอบพฤติกรรมการคล้อยตาม สำหรับทั้ง 2 กลุ่ม ได้จัดทำดังนี้

2.1 สภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มครู กลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรกจะต้องเข้าร่วมในการทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการคล้อยตามเป็นรายบุคคลร่วมกับกลุ่มนักแนะ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ทำการสอนอยู่ในวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ และเป็นบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักจำนวน 6 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน

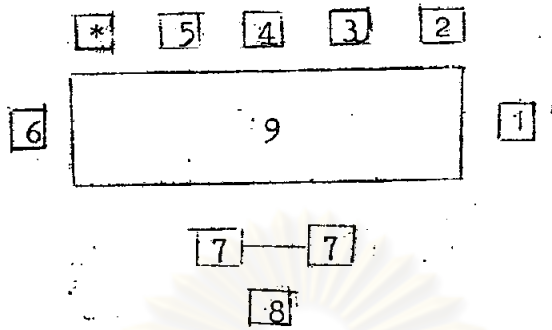
2.2 สภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่งจะต้องเข้าร่วมในการทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการกล่อยตามเป็นรายบุคคล ร่วมกับกลุ่มนักแนะซึ่ง
เป็นนักศึกษาที่อยู่ในระดับเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างและเป็นบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างรู้จัก จำนวน
6 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน เชนกัน

3. วิธีดำเนินการทดสอบ

3.1 ก่อนดำเนินการทดสอบ กลุ่มนักแนะทั้ง 2 กลุ่มได้รับการฝึกซ้อมไว้ว่า ในแบบทดสอบแต่ละข้อจะตอบอย่างไรบ้าง กล่าวคือ จะเป็นการตอบตามความเป็นจริงหรือถูกต้องเพียง 7 ข้อ และแกล้งตอบให้ผิดความจริง 8 ข้อ โดยจัดเรียงสลับข้อกันระหว่างข้อที่ตอบตรงตามความเป็นจริงกับข้อที่แกล้งตอบผิด จัดแบบไม่มีระบบหรือแบบสุ่ม (random) เพื่อรักษาสภาพการณ์ทดสอบให้สมจริงไม่ให้ผิดปกติ
ทั้งนี้กลุ่มนักแนะทั้งสองกลุ่มเข้าใจเบื้องหลังและจุดประสงค์ของการทดสอบเป็นอย่างดีในการตอบข้อทดสอบ กลุ่มนักแนะจะตอบเหมือนกันทุกคน

3.2 การดำเนินการทดสอบ เมื่อเริ่มการทดสอบ ผู้วิจัยจัดกลุ่มตัวอย่างครั้งละ 1 คน เข้านั่งปะปนกับกลุ่มนักแนะ โดยไม่ให้ผู้รับการทดสอบทราบว่า ได้มีการ
นักแนะดังกล่าว และจัดให้ผู้รับการทดสอบกับกลุ่มนักแนะรวม 7 คน นั่งหน้ากระดานเรียง
หนึ่งโดยให้ผู้รับการทดสอบนั่งในอันดับรองสุดท้าย ซึ่งทำให้เป็นตำแหน่งที่เก็เกิดขึ้นโดยบังเอิญ
ตำแหน่งการนั่งจะเป็นไปกึ่งภาพประกอบที่ 2

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- คำอธิบาย 1 2 3 4 5 6 คือกลุ่มนักแนะ
 7 คือแบบทดสอบ
 8 คือผู้ดำเนินการทดสอบ
 9 คือโต๊ะ
 * คือผู้รับการทดสอบ

ภาพประกอบที่ 2 ตำแหน่งการนั่งของกลุ่มนักแนะและผู้รับการทดสอบ

เมื่อทั้งผู้รับการทดสอบและกลุ่มนักแนะนั่งเรียบร้อยแล้ว ผู้ดำเนินการทดสอบจะวางข้อสอบแต่ละชุดห่างกัน 36 นิ้ว โอบวางพียงกับแผ่นไม้ซึ่งเอียง 100 องศา ในครั้งแรกนี้จะแสดงข้อทดสอบตัวอย่าง 1 ข้อ และพูดว่า "นี่เป็นการทดสอบความแม่นยำในการใช้สายตา เปรียบเทียบความยาวของเส้นตรง ทุกคนลงเห็นกระดาษข้างหน้า 2 แผ่นนี้แล้ว แผ่นแรกมีเส้นตรงซึ่งยาวไม่เท่ากันอยู่ 3 เส้น คือเส้นที่ 1 2 3 (ผู้ดำเนินการทดสอบชี้ไปที่เส้นตรงที่ละเส้น) อีกแผ่นหนึ่งจะมีเส้นตรงอยู่เพียงเส้นเดียว ต้องการให้ทุกคนพิจารณาว่า เส้นตรงเส้นเอี้ยวนี้นยาวเท่ากับเส้นใด จาก 3 เส้น ในกระดาษแผ่นแรกการตอบให้เลือกตอบโดยใช้นิยามเลขชี้ใต้เส้นตรงเป็นคำตอบ เช่นตอบว่า "หนึ่ง" "สอง" หรือ "สาม" และให้ตอบเรียงกันไปแต่ละคน ตามหมายเลขที่นั่ง ซึ่งจะเริ่มจากทางขวามือก่อน (ให้ทดลองในข้อตัวอย่าง

ทีละคนแล้วพูดออกไปว่า) มีใครยังไม่เข้าใจวิธีตอบ ถ้าไม่มีจะได้เริ่มทำจริง ๆ (หยุดรอประมาณ 5 วินาทีแล้วพูดต่อ) เส้นตรงที่จะได้เปรียบเทียบมี 15 คู่ พยายามพิจารณาให้ละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตอบให้กังฉัดเจน ผู้ดำเนินการทดสอบจะเป็นผู้จดคำตอบของท่านเอง" ผู้ดำเนินการทดสอบจดคำตอบของทุกคนในกลุ่ม เมื่อตอบจนครบ 15 ข้อ เป็นอันสิ้นสุดการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง 1 คน การทดสอบคำถามเช่นนี้ในทั้งสองสภาพการณ์ รวมทั้งหมด 80 ครั้ง โดยเปลี่ยนผู้รับการทดลองใหม่ครั้งละ 1 คน ส่วนกลุ่มนักแนะทั้ง 2 กลุ่ม ใช้กลุ่มเดิมทุกครั้ง รายละเอียดของความยาวของเส้นตรงของข้อสอบแต่ละคู่และการเรียงข้อที่กลุ่มนักแนะแกลงตอบผิด ปรากฏตามตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ความยาวเส้นตรงของข้อสอบแต่ละข้อซึ่งมีหน่วยเป็นนิ้วฟุต

ข้อที่	ความยาวเส้นตรง ที่จะเปรียบเทียบ	ความยาวเส้นตรงที่ให้เปรียบเทียบ			คำตอบที่ถูกต้อง คือเส้นที่	คำตอบของ กลุ่มนักแนะ
		เส้นที่ 1	เส้นที่ 2	เส้นที่ 3		
1	$8 \frac{3}{4}$	8	9	$8 \frac{3}{4}$	3	3
2	7	$6 \frac{1}{2}$	$6 \frac{3}{4}$	7	3	3
3	2	2	$1 \frac{3}{4}$	$1 \frac{1}{2}$	1	2 *
4	$4 \frac{1}{2}$	4	$4 \frac{1}{2}$	$3 \frac{3}{4}$	2	1 *
5	$9 \frac{1}{2}$	$8 \frac{3}{4}$	$9 \frac{1}{2}$	$9 \frac{3}{4}$	2	2
6	11	$10 \frac{1}{2}$	11	$10 \frac{3}{4}$	2	2
7	$8 \frac{1}{2}$	8	$9 \frac{1}{4}$	$8 \frac{1}{2}$	3	1 *
8	$2 \frac{1}{2}$	$2 \frac{1}{2}$	$3 \frac{1}{4}$	$1 \frac{3}{4}$	1	1
9	4	$3 \frac{1}{4}$	4	$4 \frac{3}{4}$	2	3 *
10	$6 \frac{3}{4}$	6	$6 \frac{3}{4}$	$6 \frac{1}{4}$	2	3 *
11	5	5	$5 \frac{1}{2}$	$4 \frac{1}{2}$	1	1
12	$10 \frac{1}{2}$	9	10	$10 \frac{1}{2}$	3	2 *
13	8	$7 \frac{1}{4}$	8	9	2	2
14	5	$5 \frac{3}{4}$	5	$5 \frac{1}{2}$	2	3 *
15	6	6	$6 \frac{1}{2}$	$5 \frac{1}{2}$	1	2 *

* คือคำตอบที่กลุ่มนักแนะแปลงตอบผิดความจริง

4. การให้คะแนนพฤติกรรมกรรมการ คล้อยตาม

เนื่องจากแบบทดสอบนี้ วัดพฤติกรรมกรรมการ คล้อยตามของผู้รับการทดสอบ ดังนั้น การคิดคะแนนจึงคิดจากข้อสอบ 8 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่กลุ่มนักแนะ แกลงตอบผิดเท่านั้น กล่าวคือ ถ้าข้อใดผู้รับการทดสอบตอบผิดตามกลุ่มนักแนะ แสดงว่าผู้รับการทดสอบคล้อยตามคนส่วนใหญ่ จะได้คะแนนพฤติกรรมกรรมการ คล้อยตาม 1 คะแนน ถ้าตอบผิดตาม 7 ข้อ จะได้คะแนนพฤติกรรมกรรมการ คล้อยตาม 7 คะแนน แต่ถ้าผู้รับการทดสอบคนใดตอบไม่ผิดแม้แต่ข้อเดียว เนื่องจากไม่ตอบผิดตามกลุ่มนักแนะ ผู้รับการทดสอบนั้นจะได้คะแนนการคล้อยตามเป็น 0 ดังนั้น ถ้าใครได้คะแนนมาก แสดงว่ามีพฤติกรรมในการคล้อยตามสูง ส่วนใครได้คะแนนน้อย แสดงว่ามีพฤติกรรมในการคล้อยตามต่ำ การที่ผู้รับการทดสอบตอบผิดเหมือนกลุ่มนักแนะ ผู้วิจัยสรุปว่าเป็นเพราะผู้ทดสอบคล้อยตามคนส่วนใหญ่ ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการ เปรียบเทียบหรือประมาณความยาวผิด เพราะแบบทดสอบแต่ละข้อได้ผ่านการทดลองมาอย่างคืดแล้ว ว่าในสภาพการณ์ปกติทุกคนต้องตอบได้ถูกต้อง

5. บันทึกลงและข้อสังเกตที่เกิดจากการทดสอบ

จากการสังเกต ขณะที่กำลังดำเนินการทดสอบ พบว่า ข้อใด ที่ผู้รับการทดสอบตอบผิดตามกลุ่มนักแนะ บางคนจะแสดงอาการแลมดื่น ยักไหล่ หรือขยับตัวอย่างเห็นได้ชัด และจากการสัมภาษณ์ผู้รับการทดสอบแต่ละคนที่ผ่านการทดสอบแล้วว่า "รู้สึกอย่างไรบ้างกับการทดสอบครั้งนี้" คำตอบโดยส่วนใหญ่ก็คือ ตัวเขารู้สึกสงสัยและแปลกใจที่มองเห็นไม่เหมือนกับคนอื่นในบางข้อคิดว่า ควรจะเป็นคำตอบหนึ่งแต่เมื่อสมาชิกในกลุ่มทุกคนตอบเป็นอีกอย่างหนึ่ง จึงเกิดความไม่แน่ใจขึ้น

เมื่อกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนได้รับการทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะกำชับให้ปฏิบัติวิธีการในการทดสอบ เนื่องจาก การทดสอบครั้งนี้ต้องใช้เวลาหลายวัน และข้อเท็จจริงที่จะได้รับในการศึกษาค้นคว้าขึ้นอยู่กับความร่วมมือในการรักษาความลับของผู้เข้ารับการทดสอบทุกคน โดยไม่นำไปเล่าให้เพื่อนฟัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการเป็นชั้นๆ ดังนี้

1. หากามีชนิดเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้รับจากแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการคล้อยตามโดยแยกกลุ่มเป็น

1.1 สภาพการณ์

กลุ่มครู

กลุ่มเพื่อน

1.2 ความเชื่อในเรื่องอัตลัษิต

ความเชื่อในอัตลัษิตภายใน

ความเชื่อในอัตลัษิตภายนอก

1.3 เพศ

เพศชาย

เพศหญิง

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three - Way Analysis of Variance) โดยมีสภาพการณ์ ความเชื่อในเรื่องอัตลัษิต และเพศเป็นตัวแปรอิสระ และมีคะแนนพฤติกรรมการคล้อยตามเป็นตัวแปรตาม

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย